

Vragen over PTSS bij brandweermensen

Brandweermensen maken veel ingrijpende gebeurtenissen mee, zoals verkeersongevallen en reanimaties. Als gevolg daarvan kunnen zij een posttraumatische stressstoornis (PTSS) ontwikkelen. Zembla deed afgelopen maanden onderzoek naar hoe de brandweer omgaat met PTSS. Naar aanleiding van de Zembla-uitzending zijn er inmiddels schriftelijke vragen gesteld in de Tweede Kamer door de kamerleden Boswijk van CDA en Mutluer van GroenLinks. Ook heeft demissionair minister Yesilgöz aangegeven dat in haar ogen PTSS een erkende beroepsziekte moet worden voor brandweermensen.

Naar aanleiding van de Zembla-uitzending stelt GroenLinks de volgende mondelinge vragen.

1. *Hoe worden brandweermensen in onze Veiligheidsregio voorbereid op de impact van ingrijpende gebeurtenissen, zoals reanimaties en zelfdodingen?*

Sinds twee jaar wordt in de opleiding voor nieuwe brandweermensen een mentale kracht cursus gegeven. Er wordt aandacht besteed aan hoe je je mentaal kunt voorbereiden op heftige incidenten. Bij beroeps wordt een introductiemiddag besteed aan arbo & veiligheid, verzuim en impact van traumatische gebeurtenissen.

Bij de aanstellingskeuring wordt de psychische belastbaarheid getoetst. Bij het Periodiek preventief medisch onderzoek (PPMO) worden deze vragen ook gesteld. dan vindt er - indien nodig - een interventie plaats, waarbij de medewerker wordt doorverwezen naar de bedrijfsarts of bedrijfsmaatschappelijk werk.

Er zijn in 2018 workshops georganiseerd voor alle medewerkers op het gebied van mentale veerkracht. In 2022 zijn deze workshops opnieuw georganiseerd, ditmaal door bureau ARQ.¹ Alle medewerkers, beroeps, vrijwilligers en staf hebben deze workshop kunnen volgen. Er worden in de toekomst herhaalworkshops georganiseerd.

2. *Welke hulp krijgen brandweermensen van Brandweer Amsterdam-Amstelland om ernstige gebeurtenissen te verwerken? Hoe worden zij gestimuleerd om hulp te zoeken?*

Er is een uitgebreid aanbod beschikbaar na elk heftig incident. Een Bedrijfsopvangteam (BOT) dat 24/7 beschikbaar is en werkt volgens specifieke richtlijnen. Daarnaast is Bedrijfsmaatschappelijk werk (BMW) en een preventief spreekuur van de bedrijfsarts beschikbaar. Ook vrijwilligers kunnen gebruik maken van het BOT, BMW en het preventief spreekuur van de bedrijfsarts. Dit wordt binnen de kazerne gecommuniceerd en gestimuleerd.

3. *Welke hulp krijgen brandweermensen met PTSS om weer beter te worden?*

Via ARQ nationaal traumacentrum wordt trauma behandeling aangeboden.

4. *Zijn er ten aanzien van de voorgaande vragen verschillen tussen brandweermensen in loondienst en vrijwilligers?*

Er is in de ARBAA (Aanvullende Rechtspositieregeling Brandweer Amsterdam-Amstelland) bepaald dat er voor vrijwilligers geen zorgkosten worden vergoed, tenzij dit veroorzaakt wordt door een dienstongeval. De voorlichting en training op het gebied van mentale veerkracht is wel gelijk voor beroeps en vrijwilligers, alsook de opvang en nazorg bij heftige incidenten. De tijdelijke regeling erkenning PTSS is niet van toepassing voor de vrijwilligers.

5. *Hoeveel brandweermensen kampen naar schatting jaarlijks met PTSS in onze Veiligheidsregio (graag uitgesplitst naar medewerkers in loondienst en vrijwilligers)*

Privacy wetgeving (AVG) bemoeilijkt het antwoord op deze vraag. Formeel mogen we dit niet vastleggen. Het verzuimpercentage van de VrAA bestaat voor 67% uit psychisch verzuim, de helft

¹ ARQ nationaal trauma centrum, expertisebehandelcentrum voor traumaverwerking bij geüniformeerde diensten

hiervan heeft gediagnosticeerd PTSS. Omgerekend naar aantal medewerkers zijn dit ongeveer 35 (beroeps)medewerkers die momenteel in verzuim zijn als gevolg van deze aandoening. Van vrijwilligers is er geen bekende registratie.

6. *Zijn er in Diemen brandweermensen met PTSS? Zo ja, hoeveel?*

Hiervan zijn geen aantallen bekend om bovengenoemde redenen.

De politie en Defensie erkennen PTSS al jaren als beroepsziekte. De Veiligheidsregio Amsterdam-Amstelland heeft vanaf juni 2022 de Tijdelijke regeling erkenning PTSS als beroepsziekte, waardoor brandweermedewerkers met PTSS niet worden gekort op hun salaris. (Ook krijgen zij eenmalig € 20.000 en worden alle medische kosten vergoed.) Deze regeling loopt tot juni dit jaar.

1. *Is de Veiligheidsregio van plan de regeling te verlengen? Zo nee, gaat het college de andere gemeenten die deelnemen aan de Veiligheidsregio, voorstellen om de regeling te verlengen totdat er eventueel een landelijke regeling is?*

De regeling zullen wij eerst evalueren. De input van de regeling in Amsterdam-Amstelland zal meegenomen worden in een nog te ontwikkelen landelijke regeling. Wij verwachten dat er geen 'gat' zal vallen. Het college zal de burgemeester vragen te benadrukken dat mocht dit wel zo zijn dat dit ongewenst is. De verwachting is dat alle burgemeesters in de veiligheidsregio een continuering van een regeling willen.

2. *Welke compensatie is er mogelijk voor vrijwilligers bij de brandweer? Is er een compensatieregeling voor de hoofdwerkgever van brandweervrijwilligers bij tijdelijke en blijvende arbeidsongeschiktheid ten gevolge van PTSS?*

De tijdelijke regeling zoals nu vastgesteld is niet voor vrijwilligers. Geneeskundige kosten worden alleen vergoed voor vrijwilligers wanneer deze kosten zijn ontstaan als gevolg van een dienstongeval. *Er is ook geen compensatieregeling voor de hoofdwerkgever van brandweervrijwilligers bij tijdelijke en blijvende arbeidsongeschiktheid ten gevolge van PTSS.*

3. *Wat zijn de acties met betrekking tot het voorkomen en ondersteunen van brandweermensen met betrekking tot PTSS die de Veiligheidsregio gaat nemen?*

Landelijk komt er een toolbox psychosociale ondersteuning en is er een nieuwe richtlijnen voor psychosociale ondersteuning geüniformeerd.

Regionaal zal intensivering van psychosociale ondersteuning plaatsvinden door het versterken van het sociale vangnet, een periodiek gesprek met psychologen (Mentale Check Up) en er zullen herhalingsstrainingen trainingen in verdieping van mentale veerkracht worden georganiseerd.